

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 25 lutego 2021 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie o sygn. XP 1003/19 z powództwa S. Z. przeciwko Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w W. o zadośćuczynienie i odszkodowanie w punkcie 1 oddalił powództwo, w punkcie 2 zasądził od S. Z. na rzecz Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w W. kwotę 4.050,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, obciążył i nakazał pobrać od S. Z. na rzecz Skarbu Państwa-Sądu Rejonowego dla Łodzi -Śródmieścia w Łodzi kwotę 3.382,50 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, której powód dotychczas nie uiścił. (wyrok k. 341)

Powód był obecny w dniu 25 lutego 2021 r. na ogłoszeniu wskazanego wyżej orzeczenia i tego dnia złożył pismo procesowe, w którym wniósł o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia oraz jego doręczenie. (protokół z ogłoszenia orzeczenia k. 340, wniosek k. 360)

Wyrok Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi z dnia 25 lutego 2021 r. w sprawie o sygn. XP 1003/19 wraz z uzasadnieniem został doręczony powodowi w dniu 25 marca 2021 r. (bezsporne, a nadto zwrotne potwierdzenie odbioru k. 367)

W piśmie procesowym **z dnia 8.04.2021 r. powód** wniósł o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji. S. Z. wskazał, że nie był w stanie dochować ustawowego terminu do wniesienia środka zaskarżenia z uwagi na okoliczność, iż w okresie od 30.03.2021 r. do 6.04.2021 r. był hospitalizowany w Miejskim Centrum Medycznym im. (...) w Ł. na OddzialeC., gdzie w dniu 31 marca 2021 r. przeszedł on zabieg cholecystektomii

z powikłaniami a w ostatnich dniach przed pobytem w szpitalu oraz obecnie jest on w bardzo złej kondycji psychofizycznej, co uniemożliwia mu sporządzenie apelacji. Do wskazanego pisma powód nie załączył środka zaskarżenia, ani żadnej dokumentacji medycznej. (pismo procesowe k. 368)

Termin do złożenia apelacji upłynął w dniu 8 kwietnia 2021 r. (bezsporne)

W dniu 20 kwietnia 2021 r. powód wniósł apelację od wyroku Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi z dnia 25 lutego 2021 r. w sprawie o sygn. XP 1003/19. (apelacja k. 376 – 385)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Wniosek S. Z. o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji podlega oddaleniu.

W rozpoznawanej sprawie nie ulega wątpliwości, że powód przekroczył ustawowy termin do wniesienia apelacji, który upłynął w dniu 8 kwietnia 2021 r.

Zgodnie bowiem z treścią art. 369 § 1 k.p.c. apelację wnosi się do sądu, który wydał zaskarżony wyrok w terminie , dwutygodniowym od doręczenia stronie skarżącej wyroku z uzasadnieniem.

Przedmiotowy wyrok wraz z uzasadnieniem został skutecznie doręczony powodowi w dniu 25 marca 2021 r., zatem termin ustawowy do wniesienia apelacji przekroczony został o 12 dni.

W myśl art. 168 § 1 k.p.c. jeżeli strona nie dokona w terminie czynności procesowej bez swej winy sąd na jej wniosek postanowi przywrócenie terminu.

Według art. 169 § 1. k.p.c. pismo z wnioskiem o przywrócenie terminu wnosi się do sądu, w którym czynność miała być dokonana, w ciągu tygodnia od czasu ustania przyczyny uchybienia terminu.

§ 2. W piśmie tym należy uprawdopodobnić okoliczności uzasadniające wniosek.

§ 3. Równocześnie z wnioskiem strona powinna dokonać czynności procesowej.

§ 4. Po upływie roku od uchybionego terminu, jego przywrócenie jest dopuszczalne tylko w wypadkach wyjątkowych.

Jak wynika utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, przy ocenie winy strony lub jej braku w uchybieniu terminu do dokonania czynności procesowej należy brać pod rozwagę nie tylko okoliczności; które uniemożliwiły stronie dokonanie tej czynności w terminie, lecz także okoliczności świadczące o podjęciu lub niepodjęciu przez stronę działań mających na celu zabezpieczenie się w dotrzymaniu terminu (vide postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2012 r., II UZ 6/12, LEX nr 1222155; z dnia 16 lutego 2012 r., IV CZ 122/11, LEX nr 1169158; z dnia 9 stycznia 2012 r., II UZ 46/11, LEX nr 1163337; z dnia 9 stycznia 2012 r., III UZ 29/11, LEX nr 1130396; z dnia 9 stycznia 2012 r., III UZ 30/11, LEX nr 1130397; z dnia 14 kwietnia 2010 r., III SZ 1/10, LEX nr 601071, z 26 kwietnia 2007 r., III CZ 22/07, LEX nr 319631; z dnia 23 listopada 2005 r., z dnia 12 stycznia 1999 r., II UKN 667/98, OSNP 1999/8/6).

Ponadto miernikiem podlegającym ocenie w odniesieniu do wniosku o przywrócenie uchybionego terminu jest obiektywnie oceniana staranność, jakiej można wymagać od osoby właściwie dbającej o swoje interesy procesowe. Uchybienie w tym względzie, spowodowane nawet lekkim niedbalstwem narusza obiektywny miernik staranności i stanowi podstawę do oddalenia wniosku o przywrócenie terminu, skoro nawet lekkie niedbalstwo świadczy o zawinionym niedokonaniu czynności w terminie. O braku winy strony można zatem mówić tylko wtedy, gdy istniała jakaś inna przyczyna, która spowodowała uchybienie terminowi. Dlatego w każdym przypadku przy ocenie braku winy, jako przesłanki przywrócenia terminu uchybionego przez stronę należy uwzględniać wymaganie dołożenia należytej staranności człowieka przejawiającego dbałość o swe własne życiowo ważne sprawy (vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2013, III CZ 6/13, LEX nr 1314372)

Przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej nie jest dopuszczalne, gdy strona zawiniła uchybieniu terminu, choćby w postaci lekkiego niedbalstwa. Przy ocenie winy należy przyjąć obiektywny miernik staranności, jakiej można wymagać od osoby dbającej należyście o swoje interesy. Kryterium braku winy jako przesłanki zasadności wniosku o przywrócenie terminu wiąże się z obowiązkiem strony do zachowania staranności przy dokonywaniu czynności.

Brak winy w uchybieniu terminu należy przyjąć wtedy, gdy zainteresowany nie był w stanie przeszkody pokonać (usunąć) przy użyciu sił i środków normalnie dostępnych, nie ryzykując własnym bądź innych zdrowiem, życiem lub nie narażając siebie bądź innych na poważne straty majątkowe. Osoba zainteresowana powinna uwiarygodnić stosowną argumentacją swoją staranność oraz fakt, że przeszkoda była od niej niezależna i istniała przez cały czas, aż do wniesienia wniosku o przywrócenie terminu.

Do okoliczności faktycznych uzasadniających brak winy po stronie zainteresowanego przywróceniem terminu należy zaliczyć przerwę w komunikacji, nagłą chorobę, która nie pozwala na wyręczenie się inną osobą, powódź, pożar itp.

W doktrynie przyjmuje się, że brak winy strony zachodzi "tylko wtedy, gdy strona nie mogła przeszkody usunąć, nawet przy użyciu największego w danych warunkach wysiłku" (E. Iserzon Komentarz IV, 1970 r., s. 136). W konsekwencji "pojęcie braku winy w niedopełnieniu czynności procesowej w terminie" obejmuje istnienie przeszkody nie do przezwyciężenia.

W judykaturze przyjęto zatem, że nie usprawiedliwia uchybienia terminowi także okoliczność w postaci niezajomości przepisów prawa procesowego. (zob. *Metodyka pracy sędziego w sprawach cywilnych* H. P., wyd. LexisNexis, 2009 r., s 229 – 230, zob. także postanowienie NSA z dnia 1 lutego 2005 r., sygn. akt FZ 713/04, opubl. w LEX nr 302279)

Niezajomość prawa nie może być uznana za okoliczność usprawiedliwiającą uchybienie terminowi do wniesienia środka zaskarżenia. (tak niepublikowany wyrok NSA z dnia 29 sierpnia 1997 r., (...) SA 101/96). Nie spełnia warunku braku winy również: "przeoczenie" wynikające ze słabej znajomości procedury (zob. wyrok NSA z dnia 8 maja 2001

r., (...) SA (...), LEX nr 109294), bądź nieznajomość prawa polskiego i postępowania przed organami państwowymi (vide wyrok NSA 10 grudnia 1999 r., (...) SA 946/99, LEX nr 49950

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że S. Z. nie wykazał staranności jakiej można wymagać od osoby właściwie dbającej o swoje interesy procesowe.

Powód nie uprawdopodobnił, że uchybienie terminu do złożenia apelacji nastąpiło bez jego winy.

Podniesione przez skarżącego okoliczności nie mają charakteru nagłego, udaremniającego możliwość złożenia środka zaskarżenia w terminie.

Powołując się na zły stan zdrowia powód nie uprawdopodobnił w żaden sposób, że nasilenie objawów chorobowych miało miejsce w całym okresie skutecznego wniesienia środka zaskarżenia.

Jak wynika z pisma procesowego powoda był on hospitalizowany jedynie przez część okresu do wniesienia wniosku o przywrócenie terminu. Jednocześnie powód nie wyjaśnił, dlaczego w tym okresie brak było możliwości skorzystania przez niego z pomocy lub zastępstwa innych osób, w tym dorosłego domownika, bądź pełnomocnika.

Podkreślić w tym miejscu trzeba, że sam fakt występowania schorzeń - nawet ciężkich - u zainteresowanego przywróceniem terminu, nie przemawia, przy zastosowaniu obiektywnego miernika wymaganej staranności, za stwierdzeniem braku winy w uchybieniu terminu. Fakt choroby, czy podeszły wiek, nie są równoznaczne z niemożnością dokonania czynności procesowej. Tylko choroba, która uniemożliwia osobiste działanie, przy braku możliwości skorzystania z pomocy lub zastępstwa innych osób, usprawiedliwia niedochowanie terminu do dokonania tej czynności.

Choroba może być okolicznością, która pozwala na uwzględnienie wniosku o przywrócenie terminu tylko w sytuacji, gdy ma charakter nagły, gdy dana osoba przez bieg całego okresu do dokonania czynności procesowej nie mogła opuszczać domu i nie miała możliwości posłużenia się innymi osobami (domownikiem lub pełnomocnikiem), aby nadać przesyłkę na pocztę (vide wyrok NSA z dnia 22 marca 2013 r., sygn. akt II OSK 2267/11). Sam fakt choroby, nawet poświadczony zaświadczeniem lekarskim, nie jest wystarczający dla uprawdopodobnienia braku winy w uchybieniu terminu (vide wyrok NSA z dnia 11 marca 2010 r., sygn. akt I OSK 353/10; wyrok NSA z dnia 22 marca 2013 r., sygn. akt II OSK 2267/11; wyrok NSA z dnia 21 stycznia 2014 r., sygn. akt II GSK 1599/12).

W niniejszej sprawie w dniu 25 marca 2021 r. powodowi skutecznie doręczono wyrok wraz z uzasadnieniem a hospitalizowany był on dopiero od dnia 30 marca 2021 r. Dodatkowo powód nie wykazał w żaden sposób, że jego zabieg operacyjny był nagły i nieplanowany.

Nadto placówkę szpitalną opuścił on jeszcze przed upływem ustawowego terminu do wniesienia apelacji - w dniu 6.04.2021 r. (termin upływał w dniu 8.04.2021 r.) Tak więc , zgodnie z art. 169 § 1 k.p.c. wnioskodawca nie wykazał aby pismo z wnioskiem o przywrócenie terminu zostało wniesione do sądu, w ciągu tygodnia od czasu ustania przyczyny uchybienia terminu, skoro skarżący jasno nie wykazał kiedy i dlaczego skończyła się przyczyna uchybienia terminowi, szczególnie, że skarżący twierdzi, że ciągle ma jakieś problemy zdrowotne bez sprecyzowania i wykazania tych problemów dokumentacją medyczną.

Dodatkowo uwypuklić należy, że w toku całego postępowania poprzedzającego wydanie wyroku Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi z dnia 25 lutego 2021 r. skarżący działał samodzielnie, w tym także bezpośrednio po przebytej operacji. W dniu 8 kwietnia 2021 r., tj. w ostatnim dniu terminu do wniesienia środka zaskarżenia powód samodzielnie sporządził pismo procesowe, w którym wniósł o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji jednakże jednocześnie nie dokonał czynności procesowej, tj. nie złożył tegoż środka zaskarżenia. Do dochowania ustawowego terminu wystarczające byłoby bowiem wówczas wniesienie w dniu 8 kwietnia 2021 r. wraz z tym pismem także apelacji, która następnie mogłaby zostać przez powoda uzupełniona w toku postępowania w kolejnym piśmie procesowym.

Skoro mógł złożyć pismo procesowe to mogła to być apelacja nawet jeżeli nie wszystkie jej elementy zostałyby w niej zawarte. Wtedy sąd wezwałby skarżącego do uzupełnienia apelacji.

Sporządzenie przez S. Z. samodzielnie pisma procesowego w dniu 8 kwietnia 2021 r. i nadanie go w placówce pocztowej w ocenie Sądu wskazuje, że stan psychofizyczny powoda, wbrew jego twierdzeniom, nie uniemożliwiał mu w tym czasie sporządzenia apelacji, szczególnie, że ww. w żaden sposób nie udokumentował problemów zdrowotnych na tle psychicznym. Powód nie przedłożył żadnej dokumentacji medycznej w tym zakresie, co więcej nie przedłożył on nawet dokumentacji lekarskiej z leczenia w Miejskim Centrum Medycznym im. (...) w Ł..

Powód w dniu 25 lutego 2021 r. był obecny na ogłoszeniu wyroku i znał jego treść, miał więc świadomość zapadłego niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia.

W ocenie Sądu Okręgowego powinien zatem wygospodarować czas na zainteresowanie się procesem sądowym, który sam zainicjował, zwłaszcza, że sprawę przegrał i w związku z tym miał on zamiar kwestionować wyrok.

W pełni podzielić zaś należy pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 18 grudnia 2019 r., I UZ 19/19, (Legalis nr 2281071), iż stosownie do treści, którego warunkiem uwzględnienia wniosku o jest wykazanie przez stronę, że mimo swojej staranności nie mogła czynności dokonać w terminie, a więc, że zachodziła niezależna od niej przeszkoda. Przeszkoda taka występuje wówczas, gdy dokonanie czynności w sensie obiektywnym było wykluczone, jak również, gdy w określonych okolicznościach nie można było oczekiwać od strony, aby zachowała termin procesowy. Okolicznością wykluczającą możliwość uznania, że uchybienie nastąpiło bez winy, jest nawet lekkie niedbalstwo.

Zdaniem Sądu S. Z. nie wykazał minimum staranności jakiej można oczekiwać od strony należycie dbającej o swoje interesy. Powód dopuścił się niedbalstwa. Stan zdrowia powoda w istotnym dla przedmiotowej kwestii okresie nie uniemożliwiał mu prowadzenia spraw i dokonywania czynności.

Z tych względów Sąd Okręgowy wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji oddalił.

Przepis art. 167 k.p.c. stanowi, że czynność procesowa podjęta przez stronę po upływie terminu jest bezskuteczna.

Natomiast zgodnie z treścią art. 373 § 1 k.p.c. Sąd drugiej instancji odrzuca apelację spóźnioną, nieopłaconą lub z innych przyczyn niedopuszczalną, jak również apelację, której braków strona nie usunęła w wyznaczonym terminie.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy na podstawie art. 373 § 1 k.p.c. odrzucił spóźnioną apelację S. Z..

Przewodniczący: